X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych**
(nr 2)
z dnia 13 grudnia 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych (nr 2)

13 grudnia 2023 r.

Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Wandy Nowickiej (Lewica)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– projekt planu pracy Komisji na okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r.;

– sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Andrzej Kniaziowski** i **Beata Machul-Telus** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dzień dobry państwu. Otwieram drugie posiedzenie Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Bardzo serdecznie witam państwa posłów i posłanki. Stwierdzam kworum.

Przystępujemy do realizacji porządku, który najpierw przedstawię. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia przewiduje w punkcie pierwszym rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r., a w drugim punkcie sprawy bieżące i w tym punkcie chcę zaproponować przyjęcie stanowiska Komisji w sprawie antysemickich działań posła Grzegorza Brauna. Czy są jakieś uwagi do porządku? Nie słyszę, a zatem przystępujemy do jego realizacji, bo został on przyjęty.

Proszę państwa, wszyscy państwo otrzymali propozycję planu pracy, nad którą przeprowadzimy teraz dyskusję. Oczywiście będę prosiła o przyjęcie planu po ewentualnych modyfikacjach. Myślę, że nie będę czytała, co jest w planie pracy, chyba że jest taka potrzeba, żebym przeczytała, ale jeśli nie, to rozumiem, że państwo dostali plan pracy.

Jak widzicie, planujemy od stycznia do czerwca bardzo dużo działań. Tak ogólnie tylko wspomnę, że zaczniemy informacjami bardzo pilnymi i ważnymi dla mniejszości narodowych i etnicznych, w szczególności w kontekście kwestii finansowych, bo są sprawy niezałatwione z poprzedniej kadencji czy za poprzedniego rządu. Mniejszości mają rozmaite problemy i bardzo prosiły o to, żeby się tym zająć, więc będzie właśnie dużo informacji od ministra spraw wewnętrznych i administracji. Będziemy też prosić o informacje od ministra edukacji narodowej, zarówno jeśli chodzi o kwestie dotyczące nauki języka niemieckiego, jak i inne kwestie. Planujemy również dwa posiedzenia wyjazdowe, na które chciałam zwrócić uwagę. Jedno to wyjazdowe posiedzenie na Podlasie, gdzie będziemy badać O, właśnie, mamy koleżankę z tego okręgu i nawet kolega też jest z tego okręgu, to tym bardziej, prawda? Mianowicie będziemy się tam zapoznawać z problemami, sukcesami bądź jednym i drugim mniejszości białoruskiej, tatarskiej, ukraińskiej, rosyjskiej i żydowskiej. Rzeczywiście jest to okręg wyjątkowo interesujący i ważny.

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Tylko nie zapomnijmy jeszcze o Tatarach.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

OK. Jest tutaj mniejszość tatarska.

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Tak? Dobrze.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Oczywiście jest. Jakże byśmy mogli zapomnieć o tej mniejszości? Absolutnie tak. Mamy więc zaplanowane dwa wyjazdowe posiedzenia. Powiedziałabym, że dość pracowicie spędzimy to półrocze, jeśli chodzi o pracę naszej Komisji.

W tym momencie może, po tym krótkim wprowadzeniu do planu pracy, otwieram dyskusję. Czy są jakieś uwagi? Bardzo proszę, przewodniczący Zubowski.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Przepraszam, że tradycyjnie, ale będę zwracał uwagę na pewne drobiazgi.

Pierwsze pytanie do sekretariatu Komisji, bo w pierwszym punkcie jest informacja Głównego Urzędu Statystycznego o narodowym spisie powszechnym. Mamy pewność, że GUS już będzie miał te dane obrobione i one będą gotowe do przedstawienia?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Na pewno tak. Bardzo proszę, pani sekretarz.

Sekretarz Komisji Beata Machul-Telus:

Tak, panie pośle. Już GUS nadesłał te materiały.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

OK. Drugie pytanie, pani przewodnicząca. Informacja ministra edukacji narodowej na temat warunków i sposobu nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej w roku szkolnym 2024/2025. Nie neguję ważności tego tematu, tylko jest pytanie, czy styczeń to nie jest za szybko, bo mówimy o roku, który rozpocznie się we wrześniu. Nawet jeżeli ministerstwo będzie planowało wprowadzić jakieś zmiany od września 20224 r., od tego roku szkolnego, to jest pytanie, czy wprowadzanie tego tematu w styczniu to nie jest za szybko. Odmienna jest kwestia oceny itd. Jeżeli jednak mamy o tym w ogóle dyskutować, to czy nie lepiej to zrobić w kwietniu albo w maju, kiedy ministerstwo będzie więcej wiedziało, jakie ma co do tego po prostu plany i podejście? Jak mówię, nie neguję więc ważności tematu, tylko to, czy po prostu to nie jest za szybko.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

OK. Pan poseł Gomoła, bardzo proszę.

Poseł Adam Gomoła (Polska2050-TD):

Tak, musimy zwrócić uwagę w harmonogramie pracy na to, że jednak do końca stycznia będziemy przyjmować budżet, a to budżet będzie kluczowy również w kontekście przywrócenia pełnego wymiaru trzech godzin nauki języka w tygodniu dla mniejszości etnicznych w wypadku języka niemieckiego. Tak więc myślę, że tutaj z mojej strony głos jest jak najbardziej za tym, żeby się już w styczniu zająć tym tematem.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Uzupełniając jeszcze głos pana posła Gomoły, mam nadzieję, że pewne decyzje prawdopodobnie zostaną podjęte w ustawie budżetowej. Natomiast mamy pełną świadomość, że ich realizacja najprawdopodobniej zacznie się dopiero od kolejnego roku szkolnego, czyli od września, bo raczej nie ma takiej możliwości, żeby ta zmiana nastąpiła w trakcie roku. Myślę, że to ważne, żebyśmy na początku poznali plany i jednocześnie pokazali, że patrzymy i pilnujemy tematu. Jak pan przewodniczący wie, bardzo dużo czasu poprzednia Komisja, której oboje byliśmy członkami, poświęciła kwestii nauki języka niemieckiego. Trzeba to kontynuować. Dobrze, dziękuję. Czy są…

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Można kontynuować?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Proszę bardzo.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Pani przewodnicząca, punkt drugi w lutym – dyskusja nad uznaniem języka śląskiego w świetle wymogów ustawy itd. Zwrócę tylko uwagę, że rozmawiamy o języku śląskim, natomiast proszę pamiętać, że w ekspertyzach, które się pojawiały i były omawiane na posiedzeniach Komisji, nie było jednoznacznego stwierdzenia, czy jest to język, który uznajemy za regionalny, czy to jest gwara, czy język jako taki itd. Jest więc pyta-

nie, czy w tym momencie wpisywanie tego typu punktu do planu pracy nie będzie przez niektórych potraktowane, bez stanowiska Komisji i bez zmian ustawowych, jako potwierdzenie pewnych rzeczy. Wiem, że pani przewodnicząca ma swoje stanowisko w tej sprawie i ja również, a one niekoniecznie są ze sobą zbieżne.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tak, ale dlatego też piszemy w planie pracy o dyskusji, a nie o decyzji czy o tym, że Komisja podejmie taką inicjatywę czy działanie. Natomiast dyskusja nad kwestią języka śląskiego i jego statusu w Polsce, także w kontekście ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, jest bardzo potrzebna, dlatego że to jest niezwykle żywy problem, ważny dla ogromnego województwa w Polsce. Te potrzeby i kwestie się pojawiają co chwila. Ekspertyzy są i takie, i inne. Myślę, że nasza Komisja powinna o tym dyskutować.

Bardzo proszę, pan poseł Rzepa. Potem pan poseł Bogucki, bo widziałam, że jeszcze się zgłaszał.

Poseł Jarosław Rzepa (PSL-TD):

Chciałem bardzo serdecznie podziękować pani przewodniczącej, bo to jest też chyba, jak myślę, konsekwencja obecności naszej Komisji w województwie śląskim i tych wszystkich rozmów, które toczyliśmy wtedy w różnych miejscach na Śląsku. Myślę, że perspektywa lutego daje nam też możliwość przygotowania się właśnie do rozpoczęcia dyskusji, bo też uważam, szanowni państwo, że to jest rozpoczęcie dyskusji na ten temat. Jesteśmy zobowiązani do tego choćby wobec Ślązaków, że obiecaliśmy im to i tę dyskusję rozpoczniemy.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Pan poseł Bogucki, bardzo proszę.

Poseł Jacek Bogucki (PiS):

Pani przewodnicząca, mam uwagę co do punktu siódmego. Oczywiście zapraszamy na Podlasie w każdej chwili, tylko zwracam uwagę, że kwiecień to jest okres wyborów samorządowych. Bez samorządów trudno rozmawiać na Podlasiu na ten temat.

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

W województwie podlaskim.

Poseł Jacek Bogucki (PiS):

Dwie tury wyborów, więc kwiecień może być naprawdę takim miesiącem, w którym samorządowcy będą jednak zajęci trochę innymi problemami niż nasza Komisja. Może więc jednak zrobić to albo wcześniej, albo później. Będą dwie tury, a wygląda na to, że to może zajmować cały miesiąc.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Panie pośle, Komisja pochyliła się nad kwestią wyborów. Jeżeli potwierdzą się doniesienia, że myśli się o terminie wyborów na 7 kwietnia, to już po tym terminie…

Poseł Jacek Bogucki (PiS):

Druga tura to 23 kwietnia czy tam dwudziesty któryś, chyba 21, tak?

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Czy nie można zamiany zrobić np. na marzec? Temat mniej podlegający…

Poseł Jacek Bogucki (PiS):

Dobrze by było, gdyby to było albo przed wyborami, albo już po wyborach, żeby ukształtowały się te…

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dobrze, proszę państwa, to weźmiemy… Panie pośle, dobrze. To pochylimy się nad tym i jeszcze przyjrzymy się temu kalendarzowi, tylko chciałabym mieć kierunkową zgodę na to, że zaplanujemy dwa wyjazdy, żeby nie kolidowały ani z tym, ani również z jakimiś świętami tych społeczności, prawda?

Poseł Jacek Bogucki (PiS):

Oczywiście, że tak, tylko żeby nie wchodzić w okres wyborczy, bo to wiadomo.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dobrze. Dziękuję bardzo za ten sygnał.

Czy są jeszcze jakieś uwagi? Jeśli nie, to w takim razie chciałabym zaproponować, żebyśmy przyjęli plan pracy bez potrzeby głosowania. Czy możemy uznać plan pracy za przyjęty? Czy ktoś wyraża sprzeciw? Sprzeciwu nie słyszę, a zatem w takim razie uznaję, że plan pracy uwzględniający wątpliwości podjęte przez pana posła Boguckiego jest przyjęty.

Proszę państwa, przechodzimy teraz do punktu obejmującego sprawy bieżące. Oczywiście trudno sobie wyobrazić, żeby Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych nie podjęła jakiegoś stanowiska w sprawie haniebnego aktu antysemityzmu, z którym wczoraj mieliśmy do czynienia. Nie tylko z mównicy sejmowej, ale przede wszystkim doszło do aktu i antysemityzmu, i przemocy, no i – powiedziałabym – wszystkiego, co najgorsze.

W związku z tym chciałabym państwu zaproponować projekt uchwały. Przepraszam, nie uchwały, bo Komisja nie przyjmuje uchwały, tylko stanowisko. Pozwolę sobie odczytać propozycję już bez dalszych wstępów.

„Stanowisko Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie antysemickich działań posła Grzegorza Brauna przyjęte w dniu 13 grudnia 2023 r.

Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej wyraża stanowcze potępienie dla działań i słów posła Grzegorza Brauna, który zakłócił uroczystość zapalenia świec chanukowych w dniu 12 grudnia 2023 r.

Wszelkie przejawy antysemityzmu w kraju, na ziemiach którego doszło do ludobójstwa Żydów w czasie II wojny światowej, są” – chyba tak powinno być – „haniebne i oburzające. Grzegorz Braun uraził godność wielu ludzi, obywateli III Rzeczypospolitej. Naruszył konstytucyjną zasadę równości i wolności wyznania. Naruszył nietykalność osobistą osób uczestniczących w uroczystości. Stanowczo potępiamy te czyny.

Polska jest krajem tolerancyjnym i otwartym, w którym nie ma miejsca na zachowania antysemickie i mowę nienawiści. Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej stoi na straży poszanowania wszystkich religii i światopoglądów oraz zasady tolerancji i równego taktowania osób bez względu na ich pochodzenie etniczne oraz narodowość”.

Tu również chciałabym zaproponować… Jest uwaga, tak? Bardzo proszę, pani posłanko.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Wydaje mi się, że trzeba by troszkę mocniej to podkreślić. Taka jest moja propozycja. Ten incydent był haniebny i trzeba go, po pierwsze, tak nazwać, a po drugie, to nie jest tylko przejaw postawy, ale także i słów, i przemocy, która temu towarzyszyła, co jest szczególne.

Mam propozycję, żebyśmy uzupełnili pierwsze zdanie: „Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP wyraża stanowcze potępienie dla antysemickich działań i słów posła Grzegorza Brauna” – bo przypomnijmy, że to nie był pierwszy raz – „w szczególności haniebnego incydentu zakłócenia uroczystości zapalenia świec chanukowych” itd. A w ostatnim akapicie może zacząć od tego, że „Polska jest państwem prawa, a jednocześnie krajem tolerancyjnym i otwartym, w którym nie ma miejsca na zachowania antysemickie i mowę nienawiści oraz przemoc”. To bym tu dodała, a pozostała część tak jak jest, bo wydaje mi się, że od naszej Komisji w szczególności wymaga się nie tylko odniesienia do tego, bo…

Jeśli mamy zachowania, postawy, działania i słowa antysemickie, ale jeszcze im towarzyszy przemoc, to nabiera innego wymiaru, zwłaszcza że nie jest to pierwsze zachowanie. Jednocześnie moglibyśmy się odnieść do tych wcześniejszych, chociażby np. też przemocowego zakłócenia wykładu profesora Grabowskiego, chociaż to nie był jedyny incydent.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

No tak, ale może tu tego nie mieszajmy.

Widzę, że panowie również się zgłaszają. Przepraszam. Wydaje mi się, że te uwagi rzeczywiście są ważne. Jak mówię, tu mi jeszcze… Aha, jest konstytucyjna zasada równości, więc nie wiem, czy to prawo jest tutaj… Może z prawem to bym się zastanawiała, bo jak już mówimy, że naruszył konstytucyjną zasadę, to mamy tutaj zaznaczone, że w konstytucji są zapisane te wartości – tolerancja, równość, wolność wyznania itd., więc nie wiem. Prawda?

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Tylko że miałam tu na myśli jeszcze właśnie kwestię przemocy i z tego powodu, że to musi być ścigane…

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

OK, dobrze.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Ale to wystarczy już wtedy tak powiedzieć, bo to jest ścigane niezależnie od naruszenia tej konstytucyjnej zasady. To jest jakby dodatkowy element wzmacniający czy nawet eskalujący wymiar tego czynu.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dobrze. Czy państwo zapisali te uwagi?

Pan przewodniczący Zubowski, a potem pan poseł Bogucki. OK, pan poseł Bogucki.

Poseł Jacek Bogucki (PiS):

Pani przewodnicząca, myślę, że my, szczególnie jako Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych, powinniśmy być precyzyjni. To było zachowanie, jeśli już szukać określenia, antyjudaistyczne, a nie antysemickie, bo nie można antysemityzmu z antyjudaizmem… Przecież to było wydarzenie religijne. To pierwsza uwaga. Jednocześnie zgadzam się z panią, jeśli chodzi o zdanie, że Polska jest krajem tolerancyjnym. Nie powinniśmy zawężać tego do zachowań antysemickich i mowy nienawiści. Jeśli już, to chyba możemy napisać, że nie ma zgody na tego typu zachowania, żeby to było jednoznaczne, że nie będziemy tolerować i nie będziemy pochwalać jakiegokolwiek atakowania czy mniejszości narodowych, czy też osób wyznających różne religie. Nie wiem, czy nawet w tytule nie powinniśmy nie zawężać albo nieprecyzyjnie nie określać. Akurat to zachowanie było zachowaniem antyreligijnym, a nie antysemickim, bo przecież tak Grzegorz Braun to uzasadniał i tak się zachował. Czy tutaj ta precyzyjność nie powinna się więc pojawić? Dziękuję.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Panie pośle, naprawdę się sprzeciwiam. Zaczynamy mówić narracją pana Brauna, a po tym, co zrobił, ciężko mi nawet jego nazwisko przechodzi przez gardło, więc nie mówmy, że traktowanie gaśnicą ludzi jest zachowaniem antyjudaistycznym.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tak, ja się…

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Możemy dodać po prostu zwyczajnie, że każde inne zachowanie w stosunku do religijności…

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Ale tu chciałam zwrócić uwagę na to, że mamy…

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Owszem, ale żeby na przyszłość…

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Komisja stoi na straży poszanowania wszystkich religii i światopoglądów oraz zasady tolerancji. W tym zawiera się wszystko. Nie będziemy tam umieszczać żadnych innych przykładów ani innych przykładów antysemityzmu.

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

To racja. To konkretne zachowanie było antysemickie.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tak. A tutaj nie będziemy, panie pośle… No dobrze, może jeszcze wysłuchajmy stanowiska pana posła Tumanowicza.

Poseł Witold Tumanowicz (Konfederacja):

Chciałem tylko przeczytać trochę statystyk. Do 2 maja 2021 r. odnotowano 152 ataki na kościoły. Z tej liczby 52 zdarzenia to były uszkodzenia mienia, 29 niszczenie zabytków, a 13 spraw dotyczyło zakłóceń nabożeństw, 13 zdarzeń to były przypadki znieważenia pomnika lub obiektu – miejsca kultu, a aż 39 przypadków kwalifikowano jako obrazę uczuć religijnych, w tym także było zachowanie pani posłanki Scheuring-Wielgus, która – z tego, co pamiętam – nie została w żaden sposób potępiona tego typu projektem. Dlatego uważam, że ten projekt po prostu aż cieknie hipokryzją. Dlatego nie mam zamiaru nad nim głosować. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Jasne. To oczywiście pana prawo, jednak pozwolę się odnieść, chociaż pan poseł… Rozumiem, że to jest demonstracyjne opuszczenie sali. Niczego się spodziewać po Konfederacji nie można. Natomiast oczywiście chyba po prostu nie ma co polemizować z tym, co zostało powiedziane.

Jedynie tylko warto przypomnieć, czym zajmuje się Komisja. Wszyscy wiemy, co należy do zadań Komisji.

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Nic poseł nie wniósł.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

„Należą sprawy związane z utrzymaniem dziedzictwa kulturowego mniejszości narodowych, etnicznych i językowych oraz ochrony ich praw, a także realizacją zasady równego traktowania osób bez względu na ich pochodzenie etniczne i rasowe oraz narodowość”. Przeczytałam to nie tylko ze względu na członków i członkinie Komisji, bo państwo na pewno znakomicie wiedzą, do czego służy nasza Komisja, w której zasiadamy, ale ponieważ nasze posiedzenie jest również transmitowane, a potem retransmitowane, mówię to teraz na potrzeby osób, które mogą oglądać posiedzenie naszej Komisji.

Chyba przedtem był jeszcze pan poseł Zubowski. Pan przewodniczący Zubowski, bardzo proszę.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Pani przewodnicząca, odnosząc się do wypowiedzi pana posła, którego z nami już nie ma, liczę na to, że poprawka do uchwały, która ma być przyjmowana przez Sejm w kolejnym dniu kontynuacji naszego posiedzenia, dotycząca zachowań antychrześcijańskich, zostanie przyjęta. Zdaję sobie sprawę z tego, że Komisja jest komisją szczególną. Sprawy dotyczące kwestii żydowskich i innych mniejszości narodowych i etnicznych mają szczególne znaczenie.

Mam tylko jedną propozycję zmiany. W ogóle zostawiłbym w zasadzie ten projekt w formie, którą pani zaproponowała, z jednym wykreśleniem. Piszemy o państwie prawa itd., ale wpisujemy tutaj mowę nienawiści. Pani przewodnicząca, mieliśmy już nieraz na ten temat dyskusje. To jest pojęcie po prostu nieostre. Coś takiego jak mowa nienawiści w naszym systemie prawnym nie funkcjonuje. W tym ostatnim akapicie zostawiłbym „Polska jest krajem tolerancyjnym i otwartym, w którym nie ma miejsca na zachowania antysemickie” i kropka, bo jeżeli…

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

„I przemoc”.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Proszę państwa, tu już… Możemy się próbować licytować, ale wpisywanie tutaj mowy nienawiści jako czegoś, co u nas przecież… Pani przewodnicząca, pani wie,

że to nie funkcjonuje w naszym systemie prawnym, tak? Jednocześnie pisanie, że Polska jest krajem prawa, to jest kwestia, która w mojej ocenie nie powinna mieć miejsca. Wszyscy mamy wyrobione zdanie na ten temat. Jak myślę, ono jest podobne, ale to w mojej ocenie, proszę państwa, jest niepotrzebne wrzucenie i tyle.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Rozumiem. Panie pośle, jeśli chodzi o kwestię uchwały sejmowej, to będzie się tym zajmowało Prezydium Sejmu, a potem wyrazimy swój pogląd w głosowaniu. Natomiast jeśli chodzi o projekt stanowiska, o którym teraz dyskutujemy, nie mogę się z panem absolutnie zgodzić. To, że jeszcze nie mamy zapisanej w prawie mowy nienawiści, a mam nadzieję, że ta zmiana zostanie wprowadzona, nie oznacza, że nie ma mowy nienawiści, bo w Polsce przejawy mowy nienawiści są niestety bardzo duże i coraz większe. To raz. A po drugie, to jest coś, z czym mamy na co dzień do czynienia.

Czy ktoś jeszcze? Widzę. Przed tobą, Gabrielo, był chyba jeszcze pan poseł Rzepa. Bardzo proszę.

Poseł Jarosław Rzepa (PSL-TD):

Przede wszystkim chciałem podziękować pani przewodniczącej za tak szybką reakcję i pojawienie się tego projektu. Jesteśmy chyba pierwszą Komisją, która nad tym dyskutuje.

To zachowanie posła z Konfederacji państwo już skomentowali. Myślę, że Konfederacja przede wszystkim nie stanęła na wysokości zadania, jeśli chodzi o dotychczasową postawę wobec posła Grzegorza Brauna. Szanowni państwo, myślę, że mamy szczególną odpowiedzialność, ponieważ dotyczy to Sejmu, bo stało się to na terenie Sejmu, no i przez posła. Jak najbardziej powinniśmy to stanowisko przyjąć.

Uważam, że treść tego stanowiska jest bardzo wyważona. Ze swojej strony uważam, że wystarczająco oddaje jak gdyby… Natomiast jeżeli oczywiście chodzi o poszczególne zdania, to myślę, że jak najbardziej powinniśmy na ten temat dyskutować.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Posłanka Lenartowicz, bardzo proszę.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Chciałabym wzmocnić i podtrzymać to, że musimy mówić także o mowie nienawiści, bo przecież nie wyrażamy stanowiska jedynie w stosunku do tego incydentu z gaśnicą, tylko i do tego, co potem poseł mówił z mównicy, nawet rzekomo prostując, a na co mu pozwalał wicemarszałek z Konfederacji. To jest oburzające w szczególności. Podczas gdy tamten akt można potraktować jako typowo przemocowy, antysemicki, a niektórzy będą pewnie mówili tylko o akcie chuligańskim albo o problemach – że tak powiem – z zaburzeniami zachowania, to dokładnie to, co powiedział poseł Braun z mównicy, na co mu pozwolono, co jest dla mnie wstrząsające, zyskało poparcie w Konfederacji, jak tu widzimy. Zresztą słyszeliśmy też te komentarze. To jest w szczególności godne potępienia.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję.

Pani posłanka Łepkowska-Gołaś, bardzo proszę.

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Mam jeszcze uwagę do pierwszego zdania, że poseł Braun zakłócił… „Zakłócił" to chyba zbyt mało wymowne słowo. On się dopuścił przemocy. Tutaj się zgadzam z panią posłanką, że on się dopuścił przemocy i to jest na tyle haniebne, tak jak podkreślamy, że to jest poseł na Sejm Rzeczypospolitej. To jest po prostu niedopuszczalna, straszna sytuacja. Myślę, że i dzisiejszego dnia, i jeszcze wiele dni naprzód będziemy o tym myśleli w innym kontekście niż zakłócenia. Tak więc myślę, że tutaj „dopuścił się przemocy" byłoby jak najbardziej wskazane.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

To znaczy, właśnie myślę, że to, o czym posłanka mówi, już będzie uwzględnione po poprawkach posłanki Lenartowicz, bo też miała uwagi dotyczące pierwszego zdania.

Przemoc – rzeczywiście. Dostrzeżenie faktu, że mieliśmy do czynienia nie tylko z mową, ale również z aktem…

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Tak, ale to już w pierwszym zdaniu podkreślałoby jakby moc tego zdarzenia. Prawda?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

OK, tylko…

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Już pomijam to, że troszeczkę literówek jednak się pojawiło.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Wszystko po nocy było pisane.

Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Wiem, że na szybko. Zdaję sobie z tego sprawę.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dobrze. Czy jeszcze są jakieś uwagi? Bardzo proszę, pan poseł Giziński.

Poseł Włodzisław Giziński (KO):

Chciałbym tylko podkreślić, że wprowadzanie jakichkolwiek elementów dotyczących innych religii niż zachowanie antysemickie wywołałoby efekt symetryzmu, którego przecież oczywiście nie było w tym jego skandalicznym zachowaniu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tak, oczywiście. Tu w ogóle nie chodzi o to, żeby to rozmywać i twierdzić, że generalnie mamy problemy ze wszystkimi, tylko po prostu musimy zareagować stanowczo i zdecydowanie na ten konkretny, haniebny akt antysemityzmu, przemocy i mowy nienawiści.

Jeśli nie ma jakiejś większej liczby uwag, czy mogę zaproponować, żebyśmy to stanowisko przyjęli bez potrzeby głosowania nad nim, po uwzględnieniu poprawek? Tak, bardzo proszę.

Sekretarz Komisji Beata Machul-Telus:

Przepraszam. Do tych poprawek pań posłanek, które się pokrywały, czyli w początkowym, pierwszym zdaniu dokładamy działania antysemickie oraz nie mówimy o zakłóceniu, tylko w szczególności zwracamy uwagę na ten haniebny akt przemocy itd., jak i w ostatnim akapicie, kiedy po mowie nienawiści dokładamy przemoc, tak? Oraz literówki oczywiście…

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dobrze. Czyli po tych poprawkach możemy przyjąć to stanowisko jako stanowisko Komisji? W takim razie bardzo dziękuję.

Na tym zamykam posiedzenie. Do zobaczenia niebawem.